

O eglwysi a chapeli i fandirau a mosgiau, mae addoldai ymhlith adeiladau hanesyddol hynaf a mwyaf annwyl i bobl yn y DU.

Ers 1994, rydym wedi dyfarnu £1.2bn i 8,500 o brosiectau addoldy ar draws y DU.

Waeth p'un a gânt eu defnyddio at ddibenion addoli neu ddibenion eraill, mae'r lleoedd hyn a'u treftadaeth adeiledig, eu gwrthrychau a'u diwylliant anniriaethol yn adrodd hanes bywyd yn y DU dros y canrifoedd.

Remote video URL

Rydym wedi ymgorffori cynnwys o YouTube yma. Gan y gall YouTube gasglu data personol ac olrhain eich ymddygiad gwylio, byddwn ond yn llwytho'r fideo ar ôl i chi gydsynio i'w defnydd o gwcis a thechnolegau tebyg fel y disgrifir yn eu polisi preifatrwydd. Byddwn hefyd yn gosod cwci i gofio eich dewis.

Ydw, rwy'n cytuno Gwyliwch ar YouTube

Mae'r adeiladau a'u hamgylchoedd yn aml hefyd yn gartrefi ac yn gynefinoedd i rywogaethau a natur sy'n mynd yn gynyddol brin megis ystlumod.

Ein hymagwedd

Gwyddom fod y sector yn newid a bod y galw ar gyfer ein hariannu'n newid hefyd. Rydym yn ymroddedig i gefnogi addoldai a'r bobl sy'n gofalu amdanynt drwy'r newid hwnnw, ym mha ffordd bynnag y mae hynny'n digwydd.

Trwy ein Strategaeth Treftadaeth 2033 mae gennym ymagwedd newydd at gefnogi addoldai hanesyddol, sydd wedi'i hymwreiddio yn ein hymchwil i'r anghenion a'r heriau mewn gwahanol ardaloedd a gwledydd yn y DU.

Rydym yn cefnogi addoldai unigol

Mae grantiau rhwng £10,000 a £10m ar gael drwy ein rhaglen Grantiau Treftadaeth y Loteri Genedlaethol i gefnogi cymunedau sy'n gofalu am addoldai o bob ffydd.

Byddwn yn cyflwyno ymagwedd newydd yn ddiweddarach yn 2024 o ran sut yr ydym yn estyn allan at y rhai sy'n rheoli addoldai i'w hannog i wneud cais.

Sut i ddod o hyd i ariannu

Cael gwybod mwy a gwneud cais

Efallai y byddwch hefyd am archwilio'r Cynllun grantiau Addoldai Rhestredig.

Pa fath o brosiect y gallem ei ariannu?

Gallwn gefnogi prosiectau sy'n ymwneud ag:

- archwilio'r adeilad a dod ag ef yn fyw trwy ddehongliadau newydd
- gwaith atgyweirio angenrheidiol i waith maen, systemau nwyddau d?r glaw, neu doeon, gan alluogi'r adeilad i ddod oddi ar y Gofrestr Treftadaeth Mewn Perygl
- cynnal gweithgareddau dysgu a digwyddiadau cymunedol treftadaeth, a chreu gofod ar eu cyfer trwy wneud mân newidiadau i'r ffabrig
- archwilio, gwarchod a dehongli bioamrywiaeth mannau allanol gan gynnwys mynwentydd a chladdfeydd
- darparu gwell mynediad i dreftadaeth gan ddefnyddio technoleg ddigidol
- digwyddiadau cymunedol i gynnwys pobl yn y gwaith o gofnodi tynnu, atgyweirio ac ailosod clychau, organau, arfbeisiau, a byrddau noddwyr, yn ogystal â'r gwaith atgyweirio
- cyfleoedd i bobl ddysgu am y gelfyddyd mewn addoldai, ochr yn ochr â rhaglen gadwraeth, fel gwydr lliw, cofebion a henebion, paentiadau wal, cerfluniau, ffitiadau hanesyddol, neu graffiti
- darganfod, gwarchod a dysgu am y creaduriaid sy'n byw yn yr adeilad, fel ystlumod neu adar ysglyfaethus
- gweithgareddau i helpu'ch gr?p i reoli treftadaeth yn fwy effeithiol, fel ymchwilio i gynulleidfaoedd presennol a newydd, ehangu eich cronfa wirfoddolwyr, neu roi cynnig ar ddulliau newydd o godi arian neu gynhyrchu incwm
- gosod cyfleusterau megis toiledau y gellir dangos y byddant yn galluogi defnydd mwy cynhwysol o'r adeilad yn y dyfodol

Mynnwch gip ar newyddion ac astudiaethau achos diweddar o addoldai rydym wedi'u cefnogi isod.

Rydym yn cefnogi sefydliadau sy'n mynd i'r afael â heriau ar draws y sector

Mae addoldai'n un o ffocysau presennol ein menter strategol Treftadaeth mewn Angen.

Rydym yn gweithio gyda sefydliadau mantell a all gael effaith eang ar draws y sector addoldai i fynd i'r afael ag anghenion, heriau, a phroblemau hirsefydlog yn gyffredinol. Mae ein partneriaeth gyda'r Ymddiriedolaeth Eglwysi Genedlaethol a'r Gronfa Treftadaeth Bensaernïol yn buddsoddi mewn ffyrdd creadigol a chydweithredol o achub ac ailddefnyddio adeiladau hanesyddol a chynyddu cydnerthedd sefydliadau.

Yn ddiweddar, rydym wedi cyhoeddi manylion sut y byddwn yn buddsoddi £15 miliwn ychwanegol dros dair blynedd i ariannu prosiectau strategol sy'n mynd i'r afael ag anghenion treftadaeth a all gael effaith ar raddfa genedlaethol neu ranbarthol.

Mwy am y Fenter strategol Treftadaeth Mewn Angen: Addoldai

Whether they are used for worship or other purposes, these places and their built heritage, objects and intangible culture tell the story of life in the UK over the centuries. From gurdwaras and synagogues to temples and cathedrals, they are also homes and habitats to declining species and nature such as bats.

Our approach

We know that the sector is changing and that demands on our funding are changing too. We are committed to supporting places of worship and the people who care for them through that change, whatever it looks like. Explore a variety of project examples below.

Through our Heritage 2033 strategy we're taking a new approach to supporting historic places of worship, grounded in our research into the needs and challenges in different areas and nations of the UK.

We support individual places of worship

Grants from £10,000 to £10m are available through our National Lottery Heritage Grants programme to support communities caring for places of worship of all faiths.

We're planning a refreshed approach to how we reach out to those who manage places of worship to encourage them to apply.

How to get funding

Find out more and apply

You might also want to explore the?Listed Places of Worship grants scheme.

What sorts of project might we fund?

- exploring the building and bringing it to life through new interpretation
- necessary repair works to masonry, rain-water goods systems or roofs, enabling the building to be taken off the Heritage at Risk Register
- running heritage learning activities and community events, and creating space for them by carrying out minor alterations to the fabric
- exploring, conserving and interpreting the biodiversity of external spaces including graveyards and cemeteries

- providing better access to heritage using digital technology
- community events to involve people in recording the removal, repair and reinstallation of bells, organs, hatchments and benefactor boards, alongside the repairs
- opportunities for people to learn about the art in places of worship, alongside a programme of conservation, such as stained glass, memorials and?monuments, wall paintings, statues, historic fixtures or graffiti
- discovery, conservation and learning about the creatures that live in the building, such as bats or?birds of prey
- activities to help your group manage heritage more effectively, such as researching existing and new audiences, expanding your pool of volunteers, or trying new approaches to fundraising or income generation
- installing facilities such as toilets which can be shown to enable more inclusive use of the building in future

Explore recent news and case studies from places of worship we've supported below.

We support organisations addressing sector-wide challenges

Places of worship are a current focus for our Heritage in Need strategic initiative.

We work with umbrella organisations that can have a broad impact across the places of worship sector to address widespread needs and challenges. Our partnership with the National Churches Trust and Architectural Heritage Fund is investing in creative and collaborative ways to save and reuse historic buildings and increase organisations' resilience.

Over the next three years we will invest a minimum of £15m in projects that have a strategic impact at a regional or national level for places of worship.

More about the Heritage in Need: places of worship strategic initiative